

sko prepričanje slovenskega ljudstva. Z veseljem se je vzelo na znanje, da je „Češki katoliško-narodni klub“ sklenil najožje zvezo z našim klubom. Določili so se posamezni poročevalci za posamezna vprašanja: za narodno, socialnopolitiško, kmečko in delavsko vprašanje. Sklenila se je interpelacija zavoljo sklepa industrijske zveze proti delavcem v državnih podjetjih, glede odprtja srbske meje in se je po poročilu posl. Povšeta določil kmečki program. Sklenilo se je odločno nastopiti za zvišanje proračunske postavke za podpore kmetijstvu, zahtevati, da se melioracijski zaklad podvoji, potegovati se za starostno zavarovanje tudi za kmeta in obrtnika, za razdolžitve kmečkih posestev, za spremembo davčnega zakona, vojnega zakona v korist kmetom, odpravo zadnje vojaške vaje, za podraževanje železnice in rudokopov, za podraževanje notarijata in za povzdigo planin. Že v prihodnji seji državnega zbora bo „Slovenski klub“ stavljal primerne predloge.

Dne 25. t. m. si je zbornica volila predsednika. Lahko bi bil predsednik Slovan, toda Češi so z nerodno roko celo zadevo zavozili. Predsednikom zbornice je bil izvoljen krščanski socialc dr. Weisskirchner, prvim podpredsednikom konzervativni Čeh dr. Žaček, drugim podpredsednikom krščanski Poljak dr. Starzinsky. Volili so se tudi zapisničarji, in je izmed Slovencev voljen dr. Benkovič, član Slovenskega kluba. Dr. Weisskirchner je že s spretno roko vodil nadalje to sejo, v kateri se je sprejela nujnim potom ustanovitev nekaterih odsekov in so se prebrali vsi predlogi in interpelacije. Ko je bila proglašena izvolitev Starzinskega, naredili so Rusini velik šum. Rusini stoje s Poljaki primerno v istem sovražstvu, kakor mi Slovenci z Nemci.

Da so se naši poslanci pripravljali na delo v državnih zbornicah in da so res tudi zavzeti za svoje volilce, pokazala je takoj prva seja pod novim predsednikom. Naši poslanci iz Stajerske in Kranjske so vložili vse polno interpelacij in predlogov, v katerih se potegujejo za koristi in pravice svojih volilcev. In to še je le začetek dela!

Dr. Benkovič je predlagal podporo za prebivalce Sv. Ruperta nad Laškim.

Dr. Benkovič je predlagal podporo zaradi plazov na Bizelskem.

Dr. Korošec je predlagal podporo za prebivalce sodnih okrajev Šmarje in Rogatec, kjer so bile nekatere občine po trikrat oškodovane.

Dr. Korošec je interpeliral, zakaj se je prepovedal shod na Dunaju za slovanska vseučilišča.

Pišek je stavljal predlog za državno podporo občinam v bistrickem in konjiškem okraju, ki so bile po toči in nalivih poškodovane.

Pišek je stavljal predlog za podporo pogorelcev v Mihoveh in Dragonji vasi.

Roškar je predlagal podporo občinam v gornjeradgoškem in ljutomerskem okraju, ki so trpele vsled povodnji.

Roškar je interpeliral za železnico Purkla, Sv. Lenart, Ptuj.

Poslanec Demšar in Roškar zahtevata v interpelaciji, da ostanejo meje za tujo živino zaprte.

Poslanec Povše in Roškar sta stavlila predlog za razdolženje kmečkih posestev.

Poslanci dr. Sušteršič, Jaklič, Roškar so stavlili predlog, naj se odpravi notariat.

Poslanci dr. Sušteršič, dr. Krek, dr. Korošec so predlagali, naj se odpravi vsi paragrafi društvenega zakona, s katerimi se omejuje delovanje političnih društev.

Poslanec Povše predlaga pomnožitev kmetijskega zaklada za poljedelsko ministrstvo na najmanj 10 milijonov letnih kron, ki se naj porabijo za izboljšanje zemljišč, osuševanje travnikov, na-

makanje travnikov, za izboljšanje planin, za plazove i. t. d.

Poslanec dr. Žitnik je stavljal predlog, da se sklene državni zakon, po katerem dobijo dežele pravico, ustanoviti zoper ogenj zavarovalnice.

Dr. Sušteršič je vložil predlog, da se ustanovi slovensko vseučilišče.

Dr. Krek stavlja dva predloga, v katerih zahteva državno pomoč za volilce na Kranjskem.

Predlog za poškodovance v Halozah so podpisali tudi naši poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, Pišek in Roškar.

Mesta zborničnih podpredsednikov se bodo še pomnožila, ker ima sedanje predsedstvo preobilo dela. Hiša je velika, šteje 516 poslancev. Z ozirom na to je sklenil Slovenski klub, da zahteva jedrno mesto v predsedništvu tudi za Jugoslovane, ako se število podpredsednikov pomnoži.

V četrtek dne 27. je zopet seja. Vlada bo prišla z nekaterimi predlogi pred zbornico. Vložila bo gotovo tudi začasni proračun. Zbornica bo delovala približno do dne 25. julija, potem pa nastopijo do sredine oktobra počitnice.

Politični ogled.

— V gosposko zbornico, ki je imela 17. t. m. svojo prvo sejo, je bilo imenovano 44 novih članov, med temi prvi Slovence, odkar obstoji gosposka zbornica, deželni glavar kranjski Oton pl. Detela. Izmed drugih znanejših novih udov imenujemo: baron Schwegel, deželni odbornik kranjski, gališki namestnik grof Andrej Potocki, bivši predsednik poslanske zbornice grof Vetter, poljedelski minister grof Auersperg, ministrski predsednik baron Beck, minister za notranje zadeve Bienerth, dr. Grabmayer, rektor praškega vseučilišča dr. Hlava, naučni minister Marchet, bivši poljski minister dr. Pietak.

— Poslanci mest in dežele. Iz kmečkih okrajev je v zbornici 319 poslancev, iz mestnih pa 197. Seveda je med tem velikim številom „kmečkih“ poslancev mnogo kmečkih le po imenu in spadajo po svojem mišljenju drugam. Vendar vzemimo število kakršno je! Po posameznih deželah se dele poslanci tako:

	dežela	mesta	skupaj
Češko	76	54	130
Moravsko	29	20	49
Šlezija	9	6	15
Galičija	72	34	106
Bukovina	10	4	14
Kranjsko	11	1	12
Dalmacija	11	—	11
Dolnja Avstrija	21	43	64
Gornja Avstrija	16	6	22
Štajersko	19	11	30
Solnograško	4	3	7
Koroško	9	1	10
Tirolsko	18	7	25
Predarlško	3	1	4
Trst	—	5	5
Gorica, Gradiška	5	1	6
Istra	6	—	6

Seveda moramo pripomniti, da kar je na kmetih izvoljenih socialnih demokratov, bodo vsi vedno glasovali proti kmetom. Tudi liberalci niso zanesljivi, ker se jih je že veliko pridružil mestnim poslancem.

— Novi državnozbornski poslanci po svojem stanu. V novem državnem zboru je 110 kmečkih posestnikov, 42 javnih uradnikov, 46 časnikarjev, 48 zasebnih uradnikov, 45 duhovnikov, 43 profesorjev, 22 veleposestnikov (v stari zbornici 102), 21 obrtnikov, 10 učiteljev, 8 zdravnikov, 7 tovarnarjev in 7 de-

Istodobno s političnim društvom se je osnovala Posojilnica, ki je iz gospodarskega stališča velikega pomena. Posojilnico imamo zahvaliti v Mariboru za lepi Narodni dom, ki bi vsaj moral biti zavetišče vseh Slovencev — mariborskih in okoliških.

Konec: Duševna sila mariborskega Slovenstva v primeri z duševnimi proizvodi nemških sosesčanov.

Slavna gospoda! Lahko boste pač uvideli sami, da se ne moremo spuščati v pojave Slovenstva v Mariboru v novejši dobi.

Poglejmo le vse dobe preteklega stoletja in primerjajmo, kar so podali in še podajajo Slovenci mariborski na slovstvenem polju s tem, kar zamorejo nuditi mariborski Nemci svoji javnosti; izvezamo vse, kar imajo, to je „Marburger Zeitung“ in pa novejša prikazen „Streiflichter“, in končali smo. Vsakdo, ki bode sodil našo dobo, mora uvaževati to primero in pomisliti, da trde naši nasprotniki, da sestoji Slovenstvo v mestu le iz nekaj uradnikov, hlapcev in jetničarjev. Če to uvažamo, lahko priznamo z mirno vestjo že zdaj, da smo napredovali v marsikaterih rečeh, dočim je zopet drugod stagnacija, kar se pa dogodi čisto in povsod; upamo, da tudi tu nastopi novo življenje.

To so naši upi in v tej nadi pripuščamo radi sodbo potomcem v prepričanju, da tudi ti ne bodo metali kamenja za nami, temveč popravljali, kar smo mi zamudili. K temu naprednemu in popolnnejalnemu delu jim že sedaj želimo mnogo sreče in pa mnogo uspeha.

lavojev, 3 inženirji, 1 umirovljen general in 1 lekarnar.

— Za Slovenski klub. Odbor „Katoliškega političnega društva za Kranjsko“ je imel minoli teden sejo, v kateri se je sklenilo: Katoliško politično društvo za Kranjsko odobrava značajno in odločno postopanje poslancev „Slovenske ljudske stranke“, ki so ustanovili v državnem zboru „Slovenski klub“ z jasnim verskim, narodnim, gospodarskim in kulturnim programom ter odločno zahteva, da poslanci „Slovenske ljudske stranke“ na tej poti vztrajajo z vso odločnostjo. — Na obnem zboru „Sloge“, političnega društva za Goriško, se je sklenila dne 20. t. m. sledeča resolucija: „Občni zbor „Sloge“ z zadoščenjem odobrava korak svojih obeh poslancev v državnem zboru, ki sta vstopila v en klub s poslanci Slovenske ljudske stranke in štajerske Kmečke zveze ter zahteva, da tudi posihmal postopata složna in edina med seboj, složna in edina tudi s poslanci Slovenske ljudske stranke in Kmečke zveze ter neustrašeno stojita za kat. nar. programom Sloge, na katerem sta bila izvoljena. Isti zbor izraža tudi posebno veselje nad skupnostjo slovenskih in čeških kat. nar. poslancev.“

— Agrarna (Kmečka) zveza. Kmečki poslanci vseh strank ustanove kmalu svobodno agrarno zvezo, ki bo zlasti proti liberalcem in soc. demokratom branila kmečke koristi. Čuje se, da pripravljajo soc. demokrati kmalu predlog, naj se balkanske meje odpro tamošnji živini, da bi zopet ob majhni carine krog 12 K na pitnega vola preplavili naš trg in potisnili ceno navzdol. Temu se agrarni poslanci soglasno upro.

— Ogrsko. V ogrski državni zbornici divja sedaj huda obstrukcija. Na dnevnem redu je uprava državnih železnic. Ogrski poslanci so hoteli imeti, da je uradni jezik na vseh progah madžarski. Temu so se pa odločno uprli Hrvati, ki pravijo, da mora biti na progah, ki tečejo skozi Hrvatsko, uradni jezik hrvaški. Seveda je malo upanja, da bi to dosegli, ker so v manjšini. Začeli so z dolgotrajnimi govori zavlačevati obravnavo o tej točki. Kako se bo zadeva končala, se danes še ne ve.

— Nova trozveza med Anglijo, Francijo in Španijo je sklenjena ter ima namen, da si te države vzajemno jamčijo svojo dosedanje posesti na atlanskem oceanu in na Sredozemskem morju.

— Bulgarija. Bolgarski knez Ferdinand se nameni zopet oženiti. Obiskal je te dni rumunski dvor, da prosi za roko Beatrice Saško-Koburske, mlajše sestre rumunske prestolonaslednice. — V sredo 19. t. m. se je začela v Zofiji obravnavati proti morilecu bulgarskega ministrskega predsednika. Ker ga ni hotel noben odvetnik prostovoljno zastopati, morali so enega določiti.

— V Rusiji ni prišlo po razpustitvi dume do nikakih posebnih nemirov. Sicer se dogajajo še tu in tam kake rabuke, toda to že sedaj na Ruskem ni nič posebnega. Zadnje dni se je uprlo nekaj mornarjev, toda ta upor so kmalu udušili.

— Upor francoskih vinogradnikov. Vsled surovega nastopa vlade, ki je hotela z vojaške silo potlačiti za svoje pravice se boreče kmete, prišlo je do hudih spopadov med kmeti in vojniki. Celotni nekateri vojniki so se uprli, in so potegnili s kmeti. Med tem je državni zbor sprejel postavbo proti ponarejanju vina. Marcelin Albert, vodja vinogradnikov, se je peljal k ministrskemu predsedniku Clemenceau, ki mu je obljubil, da izpusti ujetih upornikov, da bo storil kolikor mogoče za vinogradnike in da odpokliče vojake. Zato pa mu mora obljubiti, da naredi popoln mir. Ko se je Marcelin Albert vrnil domu, je poročal na zborovanju vinogradnikov o tem. Sklenili so nadaljevati mirni upor, ker so obljube ministrskega predsednika zelo nejasne, dokler se njihovim zahtevam popolnoma ne ugodijo.

— Revolucija na Portugalskem. Iz glavnega mesta Lisabone prihaja poročilo, da je Portugalska tik pred splošnim ljudskim uporom proti kralju in ministrskemu predsedniku. Le vojaška sila in najstrožje policijske odredbe preprečujejo še splošni ustanek. Kljub temu se vrše vsak dan krvavi boji med ljudskimi množicami in vojniki po deželi in tudi v Lisaboni.

Razne novice.

* Cesar je podaril prostovoljnim požarnim brambam v selnici ob Dravi 100 K, v Moškajcih 150 K in v Sopincih 150 K.

* Odbor družbe duhovnikov ima svojo sejo v četrtek dne 4. julija ob treh popoldne, h kateri se s tem gg. odborniki vljudno vabijo.

* S šole. Petrazredna ljudska šola v St. Petru pri Radgoni se razširi v šestrazredno. Za šolskega vodja v Skomcu je imenovan učitelj Jožef Troha od Sv. Benedikta v Slov. gor., in v Sele-Vrhe učitelj Ignac Kaffou iz Hrastnika. Stalna je postala učiteljica Gizela Burgarell pri Sv. Duhu v Ločah. Prestavljeni so: nadučitelj Frid. Lang iz Vojnika v Kainach, nadučitelj Jož. Sernee iz Laškega v trg Vojnik.

* V jugoslovanskem klubu sedijo Hrvati, Srbi, slovenski liberalci in uskok Ploj. Med slovenskimi liberalnimi poslanci je vodilna oseba župan Hribar, hud in odkrit sovražnik kmečkih teženj. Celjska liberalna stranka pa želi, naj se naši kmečki poslanci tudi zberejo okoli Hribarja. Ne, ne, naši kmečki poslanci nimajo tam nič iskati, kjer je Hribar, ampak naj ostanejo v Slovenskem klubu, ki je pravi kmečki slovenski klub in v katerem se bo za kmeta tudi kaj storilo.

To naj zadostuje! Tiskalo se je pa v Mariboru mnogo slovenskih knjig, katere so vse romale med slovensko ljudstvo; še več pa je živelo v mestu pisateljev, katere smemo všteti vedno s svoje vrste. Podrobno nam tega ni mogoče opisovati, zakaj slovenska bibliografija hrani na stotine takih knjig vsakovrstne vsebine.

Slovensko politično društvo in Posojilnica.

Predno končam, omenim le še iz novejši dobe dve važni društvi. L. 1882. se je ustanovilo „Slovensko politično društvo.“

Glaser je v svoji „Zgodovini slovenskega slovstva“ kratko napisal o njem ta le stavek: „Društvo je ohranilo složnost med štajerskimi Slovenci.“ Ta stavek je tako značilen, da sem ga navedel, ker smo ravno sedaj v dobi, v kateri že spoznamo, da je bila zares sloga pri nas, dokler je razširjalo svoj delokrog po celem štajerskem mariborsko politično društvo in pod njim pa mariborski rođoljub, ki so se zbirali v čitalnici.

Navedem izmed teh le dr. Serneca, Preloga, notarja Rapoca, dr. Dominkuša, dr. Jože Vošnjaka, pozneje dr. Ulago, dr. Gregoreca, prof. Šumana in Janka Pajka.

Iz Maribora se je razširil prvi slovenski kmečki program, v Mariboru in Halozah se je porodila ideja taborov, ki so nekaj izrednega v zgodovini političnega boja štajerskih Slovencev; iz Maribora se je poseglo tudi v prve volitve, pri katerih se je izvajala posest, katero še zdaj varujemo.